

de Rechtspraak

**PLAN TOT OPRICHTING VAN DE NETHERLANDS COMMERCIAL COURT
INCLUSIEF KOSTEN-BATENANALYSE**

Raad voor de rechtspraak

November 2015

SAMENVATTING

De Rechtspraak heeft het initiatief genomen tot de oprichting van de Netherlands Commercial Court. Commercial courts bestaan reeds in Londen, Dublin, Delaware, Dubai en Singapore. De regering heeft besloten de oprichting van de NCC mogelijk te maken door de daartoe benodigde wetgeving in te dienen en de financiering te regelen. De Netherlands Commercial Court zal specialistische overheidsrechtspraak bieden voor grote internationale handelsgeschillen. Het unieke voordeel van de Netherlands Commercial Court ten opzichte van de andere commercial courts is de toepassing van het Nederlandse procesrecht dat onder andere door het Nederlandse bedrijfsleven en de advocatuur als zeer pragmatisch wordt ervaren en mogelijkheden biedt om de procedure optimaal in te richten voor deze categorie van geschillen. De Netherlands Commercial Court zal rechtspreken in het Engels, tenzij partijen gezamenlijk verzoeken om behandeling in het Nederlands. De Netherlands Commercial Court past in de op internationale handel gebaseerde economische structuur van Nederland en is nodig om het vertrouwen in de Nederlandse rechtspraak (ten opzichte van gespecialiseerde buitenlandse rechters en internationale arbitrage) te versterken. Dit vertrouwen is een cruciaal onderdeel van het Nederlandse handelsklimaat en een sterke markteconomie. Daarmee kan het verlies van zaken aan buitenlandse rechters en internationale arbitrage worden gestopt en omgezet in groei.

Het verkennend onderzoek dat heeft plaatsgevonden onder het Nederlandse bedrijfsleven en de advocatuur maakt de behoefte aan deze voorziening duidelijk. Op basis van deze verkenning worden de maatschappelijke baten geschat op 60 tot 75 miljoen euro per jaar, zodra de Netherlands Commercial Court tot volle wasdom is gekomen. Een langetermijnperspectief is nodig, omdat de Netherlands Commercial Court een sterke reputatie moet opbouwen en in contracten moet worden opgenomen. De procedure bij de Netherlands Commercial Court geschiedt immers op vrijwillige basis. De genoemde baten worden, naar verwachting, na tien jaar in volle omvang bereikt. De kosten bedragen structureel 2,7 miljoen per jaar. Voor de Raad voor de rechtspraak is uitgangspunt dat deze kosten geheel uit griffierecht worden gedekt en dus niet ten laste mogen komen van de reguliere rechtspraak. De reguliere rechtspraak wordt gestroomlijnd en versterkt doordat bewerkelijke, tijdrovende zaken efficiënter en tegen passende griffierechten worden behandeld en de bij de Netherlands Commercial Court opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld. Om over te kunnen gaan tot oprichting van de Netherlands Commercial Court is daarnaast 3,8 miljoen euro nodig voor eenmalige kosten. Deze kosten kunnen via een opslag op het griffierecht terugverdiend worden. Om dit initiatief optimaal te laten slagen is de inzet nodig van onder andere Rechtspraak, ministeries van Veiligheid en Justitie en Economische Zaken, advocatuur en bedrijfsleven.

INHOUD

1. Inleiding
2. Visie op de Netherlands Commercial Court
 - 2.1 Waarom een specialistische rechtspraakvoorziening in de vorm van de Netherlands Commercial Court?
 - 2.2 Effecten voor de rechtspraak
 - 2.3 Economische effecten
3. Het verkennend onderzoek van BCG
4. Processuele aspecten
 - 4.1 Welke zaken lenen zich voor behandeling door de Netherlands Commercial Court?
 - 4.2 Nederlands procesrecht
 - 4.3 Procesmodel
5. Organisatorische vormgeving
 - 5.1 Flexibiliteit
 - 5.2 Rechters en raadsheren
 - 5.3 De ondersteuning
 - 5.4 Faciliteiten en ICT-voorzieningen
 - 5.5 Inbedding in de rechterlijke organisatie
 - 5.6 Rechtsingang
6. Hoogte griffierechten
 - 6.1 Bekostiging
 - 6.2 Kostencomputatie per zaak
 - 6.3 Tariefmodel
7. Kosten en baten
 - 7.1 Maatschappelijke baten
 - 7.2 Kosten
 - 7.3 Budgettair beslag
 - 7.4 Conclusie kosten-batenanalyse

Bijlage:

- o Projectgroep, interne en externe klankbordgroep en (overige) gesprekspartners

1. INLEIDING

Op 11 september 2014 sprak Frits Bakker, voorzitter van de Raad voor de rechtspraak, de ambitie uit tot de oprichting van een Netherlands Commercial Court (NCC). Het was het startsein van een onderzoek naar de behoefte bij het Nederlandse bedrijfsleven aan een bijzondere voorziening voor de behandeling van grote internationale handelsgeschillen en de mogelijkheden om een dergelijke voorziening in Nederland in het leven te roepen.

Commercial courts bestaan reeds in Londen, Dublin, Delaware, Dubai en Singapore en worden actief overwogen dan wel voorbereid in Duitsland en elders. Grote, complexe internationale handelszaken worden in toenemende mate door buitenlandse rechters (waaronder: de London Commercial Court) of door middel van (internationale) arbitrage beslecht. Op dit moment scoort de Nederlandse rechtspraak weliswaar internationaal hoog als het gaat om onafhankelijkheid, onpartijdigheid en kwaliteit, maar zoals Hans Wijers in zijn Rechtspraaklezing 2014 zei: “de wereld wordt complexer en dus moet je specialiseren”.

De Raad voor de rechtspraak heeft op 6 november 2014 een consultatiebijeenkomst gehouden met een aantal belanghebbenden uit het bedrijfsleven, de advocatuur en de ministeries van Economische Zaken en Veiligheid en Justitie. Ook met het VNO-NCW, MKB Nederland, de Nederlandsche Bank en het ministerie van Financiën zijn in 2014 gesprekken gevoerd. Dit heeft geresulteerd in veel positieve reacties. Op basis daarvan heeft de Raad voor de rechtspraak in december 2014 besloten de mogelijkheden van een NCC nader te onderzoeken.

De Raad voor de rechtspraak heeft om die reden in januari 2015 een projectgroep in het leven geroepen, bestaande uit rechters, raadsheren en medewerkers van de Raad voor de rechtspraak. Verder is er een interne klankbordgroep ingesteld, bestaande uit een aantal presidenten van de gerechten en een vertegenwoordiger van het rechterlijk landelijk overleg vakinhoud. Daarnaast is er een externe klankbordgroep samengesteld, bestaande uit een aantal vertegenwoordigers van internationaal opererende Nederlandse ondernemingen, VNO-NCW, het Nederlands Genootschap van Bedrijfsjuristen en een aantal Nederlandse advocaten werkzaam in de internationale (handels)praktijk.

Als onderdeel van het onderzoek heeft Boston Consulting Group (BCG) een verkennend onderzoek uitgevoerd naar het aantal en het soort zaken dat bij een NCC zal kunnen worden aangebracht. Deze verkenning was primair gericht op grote internationale handelsgeschillen die nu niet (meer) aan de Nederlandse rechter worden voorgelegd.

De projectgroep heeft onderzoek gedaan naar de verschillende juridische en organisatorische aspecten die voor een NCC van belang zijn. In dat kader is met een aantal belanghebbenden gesproken, waaronder de deken van de Nederlandse Orde van Advocaten, het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) en Prime Finance. Het onderzoek heeft geresulteerd in het onderhavige plan, inclusief kosten-batenanalyse inzake de oprichting van een NCC. De resultaten van het verkennend onderzoek van BCG zijn in dit plan meegenomen. Aan het onderzoek zijn door de Raad voor de rechtspraak geen randvoorwaarden gesteld, behalve dat het uitgangspunt is dat de bekostiging van een NCC niet ten laste mag komen van (de financiële middelen van) de reguliere rechtspraak.

Het Presidenten-Raad Overleg (PRO) heeft op 29 juni 2015 besloten tot de oprichting van de NCC. Vervolgens heeft overleg plaatsgevonden met de ministeries van Veiligheid en Justitie en van Economische Zaken over de financiering en de inrichting van de NCC, waaronder de vestigingsplaats van de NCC.

Op 23 november 2015 heeft de Minister van Veiligheid en Justitie een brief aan de Tweede Kamer gezonden waarin hij zegt dat hij positief staat tegenover de NCC, dat de NCC zal worden ingericht bij de rechtbank en het hof Amsterdam en dat het kabinet medio 2016 zal komen met een wetsvoorstel dat het gebruik van de Engelse taal en de financiering regelt.

2. VISIE OP DE NETHERLANDS COMMERCIAL COURT

2.1 Waarom een specialistische rechtspraakvoorziening in de vorm van een Netherlands Commercial Court?

Commercial courts richten zich primair op de beslechting van grote, complexe internationale handelsgeschillen, die door partijen, krachtens een contractueel beding of een latere onderlinge afspraak, aan hen worden voorgelegd. De NCC zal zich primair ook op dergelijke geschillen richten en daarvoor overheidsrechtspraak bieden. Dit laat onverlet dat ook Nederlandse partijen ervoor kunnen kiezen om een handelsgeschil zonder internationaal karakter bij een NCC aanhangig te maken.

Grote, complexe internationale handelzaken worden in toenemende mate door buitenlandse rechters of door middel van (internationale) arbitrage beslecht. Het nadeel hiervan is dat de bestaande kennis en ervaring van de rechtspraak met grote internationale handelzaken steeds minder wordt benut. Dit heeft een zichzelf versterkend effect, want daardoor kiezen Nederlandse ondernemingen en advocaten steeds meer voor buitenlandse rechters of voor arbitrage.

Tegen de achtergrond van de goede score van de Nederlandse rechtspraak in internationale classificaties, waaronder de ranking van het World Economic Forum (WEF), is de ambitie ontstaan om deze ontwikkeling niet op haar beloop te laten, maar te onderzoeken of de oprichting van de NCC tot de mogelijkheden behoort en kans van slagen heeft. De voordelen voor ons land zouden zijn: 'state of the art'-rechtspraak ten behoeve van (Nederlandse en buitenlandse) ondernemingen, met als gevolg versnelling van economische processen en daardoor belangrijke baten voor de samenleving, een positieve bijdrage aan de concurrentiekracht van de Nederlandse economie en, bijkomend, aan de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsplaats alsmede behoud van een kennisintensieve sector waarin Nederland vanouds een sterke positie heeft.

Uiteindelijk is een kwalitatief hoogwaardige rechtspraak een belangrijke waarborg voor de rechtsstaat en een goed functionerende economie. Alle ondernemingen die in Nederland zaken doen, moeten erop kunnen vertrouwen dat van overheidswege deskundige, efficiënte en betaalbare geschillenbeslechting is gewaarborgd. Daarnaast is het vangnet van de Rechtspraak essentieel, ook bij keuzes voor buitenlandse rechters of arbitrage, in de fase van de tenuitvoerlegging, voor voorlopige voorzieningen en in geval van geschillen over arbitrale uitspraken. Om die functie te kunnen vervullen is het van groot belang dat de overheidsrechtspraak ook voor de geschillen waar het hier om gaat, op hoog niveau blijft en dat daarin wordt geïnvesteerd.

Hierna zullen de mogelijke effecten van de oprichting van de NCC in kaart worden gebracht.

2.2 Effecten voor procespartijen en rechtspraak

- Specifieke expertise/kwaliteit
De betreffende handelsgeschillen zijn in het algemeen zodanig omvangrijk en complex van aard dat voor de afdoening daarvan bijzondere expertise is vereist. Het gaat daarbij niet alleen om juridische kennis, maar ook om expertise ten aanzien van de (internationale) handelspraktijken. Door het onderbrengen van de betreffende zaken in een specialistische voorziening met rechters die over de nodige expertise beschikken en die deze kennis ook kunnen delen, wordt de kwaliteit van de rechtspraak (en daarmee ook de voorspelbaarheid) bevorderd.
- Efficiënte behandeling van complexe zaken
Het is doelmatig om grote, complexe (internationale) handelsgeschillen door gespecialiseerde rechters te laten afdoen. Zij beschikken over meer ervaring met betrekking tot de behandeling van deze zaken, waardoor zij efficiënter en sneller kunnen werken, de procedures minder lang duren en de kosten voor partijen in de hand kunnen worden gehouden.

- Deskundigheid
Uit de raadpleging van de externe klankbordgroep komt naar voren dat de bestaande specialistische voorzieningen van de Nederlandse rechtspraak, zoals de natte kamer van de rechtbank Rotterdam, de IE-kamer van de rechtbank Den Haag (octrooirecht) en de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam, worden gewaardeerd. Deskundigheid speelt bij die waardering een belangrijke rol.
- Minder omvangrijke procedures en daardoor lagere kosten voor procespartijen
Blijkens de verkenning van BCG is er bij de potentiële gebruikers een duidelijke behoefte aan een alternatief voor het procederen bij gerechten in Angelsaksische landen. De Nederlandse procedure wordt gezien als effectiever, minder omvangrijk en daardoor korter (en minder kostbaar) dan de procedures in Angelsaksische rechtsstelsels. Daarenboven kan de procedure bij een NCC, binnen de mogelijkheden die het huidige Nederlandse procesrecht biedt, beter worden toegesneden op internationale handelszaken. Daarmee kan meer maatwerk en transparantie aan de internationale praktijk worden geboden. Dit is een expliciete wens van de potentiële gebruikers. De innovatieve procedure die ten behoeve van de NCC wordt ontworpen en ingericht, kan dienen als ‘proeftuin’ voor de verdere ontwikkeling van bijzondere procedures en voorzieningen op andere rechtsgebieden.
- Engels als proces taal
Uit de verkenning van BCG blijkt dat er vraag is naar een bijzondere voorziening voor de behandeling van internationale handelszaken waar in het Engels kan worden geprocedeerd. In zijn rapport *‘Nederland Handelsland. Het perspectief van de transactiekosten’* heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2003, nr. 66) eerder gewezen op het belang hiervan voor de handelspositie van Nederland. Door het voeren van een procedure in het Engels hebben partijen een overzichtelijk en toegankelijk speelveld dat aansluit bij hun gangbare zakelijke praktijk en kunnen partijen aanzienlijke bedragen aan vertaalkosten en tijd besparen. Ook de communicatie met (bijvoorbeeld) een buitenlands hoofdkantoor en de inzet van niet-Nederlands sprekende juristen bij internationale (in Nederland gevestigde) ondernemingen worden hiermee (aanzienlijk) vergemakkelijkt.
- Lagere kosten voor de Rechtspraak
De grotere internationale handelsgeschillen leggen thans een last op de gerechten. Voor relatief lage griffierechten moet veel menskracht worden ingezet. Door deze zaken bij een NCC onder te brengen, besparen de gerechten deze kosten, terwijl een NCC deze zaken als gespecialiseerde rechtspraakvoorziening efficiënter én met een bekostiging die niet ten laste van (de financiële middelen van) de reguliere rechtspraak komt, kan behandelen. Dit heeft een positief effect op de afwikkeling van zowel de NCC-zaken als de reguliere civiele zaken.

2.3 Economische effecten

De zojuist beschreven effecten hebben economische betekenis.

- Lagere kosten voor procespartijen
Volgens de verkenning van BCG is een van de grote voordelen van de NCC de lagere kosten voor procespartijen vanwege het efficiënte Nederlandse procesrecht. Daar komt bij dat de tarieven van de Nederlandse advocaten in het algemeen lager zijn dan die van Engelse of Amerikaanse advocaten. Ten opzichte van andere Europese landen is het kostenvoordeel minder extreem, maar is het voordeel van praktische en snellere procedures voor deskundige rechters nog steeds groot. Daardoor kunnen Nederlandse en buitenlandse ondernemingen een aanzienlijke besparing realiseren. Ook voor grote, complexe handelsgeschillen tussen Nederlandse ondernemingen kan de NCC een doelmatiger en minder kostbare wijze van geschillenbeslechting gaan betekenen.
- Minder vertraging bij investeringen en minder onzekerheid
Een snellere procedure betekent dat eerder een rechterlijke beslissing wordt genomen. Dat biedt ondernemingen verschillende voordelen. Zij weten eerder waar zij aan toe zijn en kunnen aldus eerder en doelmatiger voorgenomen investeringen uitvoeren. Ook behoeven zij met het oog op de procedure genomen financiële voorzieningen minder lang aan te houden, waardoor geld eerder binnen de onderneming kan worden ingezet. Bij de omvangrijke zaken die aan een NCC worden voorgelegd, spelen deze effecten een belangrijke rol.

- Bijdrage aan het Nederlandse vestigings- en ondernemersklimaat
Volgens de verkenning van BCG zal de NCC bijdragen aan een beter vestigingsklimaat voor buitenlandse ondernemingen in Nederland vanwege de toegankelijke (namelijk Engelstalige), voorspelbare, snelle en deskundige rechtspraak in internationale handelszaken en leiden tot een verhoogd aanzien van de Nederlandse rechtspraak in het buitenland en daarmee mogelijk tot een hogere plaats van Nederland op de internationale rankings, waaronder de WEF-ranking. De NCC resulteert in een betere concurrentiepositie en een sterker vestigings- en ondernemersklimaat.
- Bijdrage aan de Nederlandse economie
Daarnaast zullen meer contracten naar Nederlands recht worden opgesteld en zullen meer internationale handelsgeschillen in Nederland worden beslecht. Bedacht moet daarbij worden dat alleen al aan advocaatkosten in de grote internationale handelsgeschillen die in arbitrage worden beslecht bedragen in de orde van 500.000 tot 1 miljoen euro niet ongebruikelijk zijn. In de allergrootste zaken gaat het zelfs om bedragen van tientallen miljoenen euro's. De omzet van de op deze geschillen gerichte, hoogwaardige en kennisintensieve advocatuur zal dus toenemen en bijdragen aan de Nederlandse economische ontwikkeling. Daar komen dan nog bij alle reiskosten, kosten van hotels, restaurants, koeriers, vertaalbureaus, etc. De extra omzet van de advocatenkantoren heeft daarmee een multipliereffect op de economie.
In dit plan is geen rekening gehouden met zaken tussen uitsluitend buitenlandse partijen die een neutraal forum zoeken. Het is niet mogelijk om hiervan een schatting te maken. Bij de London Commercial Court komen in bijna 50 % van de zaken beide partijen uit het buitenland. Ook deze zaken zullen leiden tot extra omzet van de advocatuur.
- Niets doen betekent nog meer zaken verliezen
Uit de verkenning van BCG blijkt dat een aantal geïnterviewde advocaten en bedrijfsjuristen van mening is dat Nederland, zonder de NCC, nog meer grote complexe internationale handelszaken aan het buitenland zal verliezen. Met de NCC kan deze trend naar verwachting worden stopgezet en omgezet in een toename van zaken.

3. HET VERKENNEND ONDERZOEK VAN BCG

BCG heeft een verkennend onderzoek uitgevoerd door het houden van diepte-interviews met bedrijfsjuristen werkzaam bij grote, internationaal opererende ondernemingen (zowel Nederlandse ondernemingen als buitenlandse ondernemingen met een (Europees) hoofdkantoor in Nederland). Daarnaast zijn diepte-interviews gehouden met Nederlandse advocaten werkzaam in de internationale (handels)praktijk, zowel in de adviespraktijk als in de procespraktijk, van verschillende advocatenkantoren te Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Tot slot is een enquête gehouden onder de bedrijfsjuristen aangesloten bij het Nederlands Genootschap van Bedrijfsjuristen.

Op basis van de diepte-interviews en de enquête komt BCG tot de volgende bevindingen.

- Het animo voor de NCC wordt breed gedeeld en is behoorlijk sterk.
- Die animo vloeit voort uit meerdere overwegingen:
 - Meer specifieke expertise en maatwerk voor grensoverschrijdende handelsgeschillen;
 - Engelstalige rechtspraak (op basis van het Nederlandse procesrecht);
 - Meer effectieve, minder omvangrijke en daardoor kortere en minder kostbare procedures.
- Bij een NCC zouden op termijn 50 tot 100 zaken per jaar kunnen instromen. Deze schatting is echter indicatief, gezien het grote aantal onzekerheden.
- Deze zaken zullen afkomstig zijn van buitenlandse gerechten, buitenlandse en Nederlandse arbitrages en Nederlandse gerechten.
- Deze zaken zullen 'verspreid' zijn over veel sectoren (energie, chemie, financieel, high-tech, etc.) en naar verwachting overwegend betrekking hebben op koop en levering, waaronder overnames van ondernemingen of bedrijfsactiva, en samenwerkingsverbanden, zoals gezamenlijk aandeelhouderschap, joint ventures e.d.

- De NCC dient altijd het Nederlandse procesrecht te hanteren, maar moet, naast expertise op het gebied van het Nederlandse (materieel) recht, ook expertise op het gebied van buitenlands recht kunnen bieden.
- De NCC zal idealiter hoger beroep, prorogatie, 'pre-trial conference', 'early neutral evaluation' en faciliteiten als video-conferentie moeten kunnen bieden.
- De kwaliteit van het Engels van de rechters van de NCC is essentieel.

Naar aanleiding van deze bevindingen adviseert BCG:

- Het potentieel van een NCC is groot. Gezien de onzekerheid omtrent het aantal te verwachten zaken lijkt het wel verstandig de voorziening zodanig in te richten dat enerzijds bij een relatief beperkt aantal zaken de kosten worden gedekt (een aanloopfase daargelaten) en anderzijds snel kan groeien indien het aantal zaken aanzienlijk hoger uitvalt.
- De NCC zal zo snel mogelijk een sterke reputatie moeten realiseren om het vertrouwen van het internationale bedrijfsleven te winnen en zaken van buitenlandse gerechten of arbitrageinstellingen aan te kunnen trekken.
- Het opbouwen van een goede reputatie zal desondanks veel tijd kosten (minstens 3 tot 5 jaar), een focus op lange termijn is daarom noodzakelijk (inclusief de bereidheid om eventuele aanloopverliezen te nemen).
- Om ook de beslechting van handelsgeschillen tussen niet-Nederlandse ondernemingen naar de NCC te halen, is een proactieve presentatie noodzakelijk.

4. PROCESSUELE ASPECTEN

4.1 Welke zaken lenen zich voor behandeling door een Netherlands Commercial Court?

Een NCC richt zich op complexe en omvangrijke handelsgeschillen in ruime zin, zoals contractuele geschillen, vorderingen uit onrechtmatige daad, goederenrechtelijke geschillen en (algemene) vennootschapsrechtelijke kwesties. Onder handelsgeschillen vallen bijvoorbeeld niet consumentenzaken, zaken met betrekking tot het personen- en familierecht of niet-commerciële zaken tussen particulieren. De NCC zal niet kunnen oordelen over zaken of vorderingen die behoren tot de exclusieve bevoegdheid van een ander gerecht, zoals de Ondernemingskamer (in het gerechtshof Amsterdam) en de Octrooikamer (in de rechtbank Den Haag).

Van handelsgeschillen met een internationaal karakter is onder meer sprake wanneer tenminste één partij in het buitenland is gevestigd, buitenlands recht van toepassing is op de rechtsverhouding in geschil, of wanneer het gaat om rechtsfeiten of rechtshandelingen buiten Nederland.

Procederen bij de NCC gebeurt op vrijwillige basis. Partijen kunnen zowel voor als na het ontstaan van een handelsgeschil gezamenlijk een keuze maken voor beslechting van het geschil door de NCC (zie hierna in paragraaf 5.6). Behandeling door de NCC is ook mogelijk indien zodanig internationaal karakter ontbreekt, maar partijen om andere redenen daarvoor kiezen. Daarnaast kunnen zaken waarin vernietiging van een Engelstalig arbitraal vonnis wordt gevorderd, door de NCC worden behandeld.

Het handhaven van een minimum belangcriterium van bijvoorbeeld 1 of 5 miljoen euro, zoals blijktens de verkenning van BCG door velen is geopperd, lijkt vooralsnog niet aangewezen, omdat ook aan vorderingen van onbepaalde waarde een groot belang kan zijn verbonden en omdat ook in relatief kleine zaken deskundigheid op internationaal terrein gewenst kan zijn. Zo moet de NCC ook aantrekkelijk zijn voor kleine ondernemingen, waaronder start-ups.

4.2 Nederlands procesrecht

Uit de verkenning van BCG en de raadpleging van de externe klankbordgroep komt naar voren dat het Nederlandse procesrecht efficiënt, voortvarend en voorspelbaar is. Het Nederlands burgerlijk procesrecht, met inbegrip van de thans aanhangige wetsvoorstellen inzake het programma Kwaliteit en Innovatie (KEI) en het (ontwerp) landelijk uniform procesreglement KEI, vormt dan ook de inspiratie voor het procesmodel van de NCC. Door de KEI-wetsvoorstellen wordt een nieuwe, eenvoudige basisprocedure ingevoerd die, als de aard van de zaak dat verlangt, kan worden uitgebreid met andere proceshandelingen waardoor maatwerk kan worden geboden, ook in complexe en omvangrijke (internationale) handelszaken. Daarnaast wordt de regierol van de rechter versterkt, zodat deze (waar nodig) meer sturing kan geven aan het verloop van de procedure, onder meer door in een vroegtijdig stadium overleg met partijen te voeren. Uitgangspunt wordt bovendien dat het aanbrengen van de zaak en het indienen/inzien van stukken tijdens de procedure langs elektronische weg plaatsvinden.

Verder is aansluiting gezocht bij elementen uit de procespraktijk van de bestaande commercial courts in het buitenland en internationale arbitrage-instituten, voor zover dat bevorderlijk is voor een doelmatige en ook voor buitenlandse partijen herkenbare wijze van procederen. Het gaat hierbij onder andere om de wijze waarop getuigen- en deskundigenverhoren worden opgenomen (door middel van *court reporters*), de wijze van verslaglegging van zittingen (door middel van *court reporters* woordelijk dan wel door video- en geluidsopnames) en de wijze van communicatie tussen de procesdeelnemers en de rechters (bijvoorbeeld via tele- of videoconferentie).

4.3 Procesmodel

Op basis van de hiervoor geformuleerde uitgangspunten zijn de volgende contouren van het procesmodel te schetsen:

- Engels als procestaal
Bij de NCC wordt in het Engels geprocedeerd, tenzij partijen er gezamenlijk voor kiezen om in het Nederlands te procederen.
- Meervoudig
Alle zaken (in eerste aanleg en in hoger beroep) zullen door 3 rechters worden beslist.
- Digitaal
Het aanbrengen van de zaak en het indienen/inzien van stukken tijdens de procedure zal langs elektronische weg plaatsvinden.
- Procesvoering
De rechters en de stafjurist/griffier die verantwoordelijk zijn voor de zaak, zijn ook verantwoordelijk voor regie, rolbeslissingen en incidenten en blijven op langere termijn verbonden aan de zaak. De rechter begeleidt de zaak van dichtbij met alle nodige aandacht. Verzoeken worden voortvarend behandeld en beslissingen worden kortdaat genomen. Regie komt in een vroeg stadium aan de orde en leidt tot een duidelijk, uitvoerbaar plan van aanpak, waarin op verzoek van partijen of indien doelmatig kan worden bepaald dat het debat gefaseerd plaatsvindt en dat het voorbereidend onderzoek wordt ingebouwd in een inleidende fase van het geding. De rechter die verantwoordelijk is voor de zaak volgt dat onderzoek waar nodig op de voet. De communicatie vindt onverwijld plaats, in beginsel in het Engels en waar mogelijk door middel van faciliteiten zoals videoconferenties, *conference calls* en email. Het proces-verbaal van elke zitting, ook van getuigenverhoren en zo mogelijk van videoconferenties (enz.), wordt opgemaakt aan de hand van de verslagen van *court reporters*, die een woordelijk verslag maken van hetgeen voorvalt.
- Uitspraak en proceskosten
 - De uitspraak wordt in het Engels, dan wel in het Nederlands, gegeven. Een mondeling (eind)vonnissen behoort tot de mogelijkheden.
 - Denkbaar is dat partijen voor of bij de aanvang van de procedure (tijdens de regie comparitie) onderlinge afspraken maken over de hoogte van de proceskosten, in het bijzonder de advocaatkosten. Indien zij daarover geen onderlinge afspraken maken, zal de rechter in beginsel het liquidatietarief toepassen.

- Hoger beroep en cassatie
De beslissingen van de NCC (eerste aanleg) staan volgens de bestaande wettelijke hoofdregel open voor hoger beroep en cassatie, tenzij partijen er gezamenlijk voor kiezen om daarvan af te zien. Tevens zal de NCC prejudiciële vragen aan de Hoge Raad kunnen stellen. Ook het hoger beroep zal op dezelfde voet als in eerste aanleg in het Engels (kunnen) worden gevoerd. De eventuele cassatieprocedure zal evenwel in beginsel in het Nederlands worden gevoerd evenals die welke voor de Hoge Raad volgt op een prejudiciële vraag.
- Voorlopige maatregelen
De instelling van de NCC brengt geen verandering in de bestaande wettelijke mogelijkheden en vereisten voor beslag, sequestratie of andere voorlopige maatregelen. Voorgenomen is dat de NCC ook zal voorzien in kort geding.

Dit procesmodel zal worden opgenomen in een landelijk procesreglement NCC.

Voor bovenstaande (procedurele) aanpassingen van het procesmodel is geen wetwijziging nodig, zij zijn goed in te passen in de bestaande en toekomstige Nederlandse procespraktijk. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en om praktische redenen gaat de voorkeur wel uit naar een expliciete wettelijke basis voor het procederen in het Engels, in het bijzonder voor het doen van uitspraak in het Engels. Verder zal een wetwijziging benodigd zijn in verband met de voorgestane aanpassing van de griffierechten (zie hierna in hoofdstuk 6).

5. ORGANISATORISCHE VORMGEVING

5.1 Flexibiliteit

BCG heeft in zijn verkenning indicatief geschat, erop wijzend dat hier geen zekerheid over kan worden gegeven, dat op termijn 50 tot 100 zaken per jaar bij een NCC zouden kunnen instromen. Dit aantal zaken is, ook als het om zaken met een gemiddeld hoge zaakswaarde gaat, niet zodanig omvangrijk, dat dit de inrichting van een nieuw gerecht rechtvaardigt. Ook de aard van de zaken is nog onzeker, hoewel er een sterke indicatie is dat het vooral zaken op het gebied van het ondernemingsrecht (in brede zin) zal betreffen, naast zaken waarop het algemene verbintenissenrecht van toepassing is (levering van goederen e.d.). Gelet op de onzekerheid over het aantal zaken zal bij de inrichting en organisatie van de NCC, overeenkomstig de aanbevelingen van BCG en de externe klankbordgroep, worden uitgegaan van maximale flexibiliteit.

5.2 Rechters en raadsheren

Ten behoeve van de NCC zal een pool van rechters en raadsheren worden samengesteld afkomstig uit de gerechten (rechtbanken en hoven). Bij de selectie en werving van de rechters en raadsheren zullen de navolgende competenties als uitgangspunt worden genomen:

- Een diepgaande algemene juridische kennis van het burgerlijk recht, aangevuld met specifieke (specialistische) kennis op het gebied van het ondernemingsrecht, het verzekeringsrecht, het bank- en effectenrecht, het vervoersrecht, het intellectuele eigendomsrecht of andere relevante specialismen;
- Zeer goede kennis (actief en passief) van de Engelse juridische taal;
- (Ruime) ervaring met de behandeling van grote, complexe (internationale) handelsgeschillen en het voeren van regie in dergelijke zaken;
- Kennis van het burgerlijk procesrecht en het internationaal privaatrecht;
- Kennis van Amerikaans en Engels procesrecht;
- Kennis van het internationale bedrijfsleven en de commerciële advocatuur.

Daarnaast zullen de betrokken rechters en raadsheren in staat moeten zijn om een bijdrage te leveren aan de versterking van het (internationale) gezag van de NCC door bijvoorbeeld het houden van voordrachten tijdens (internationale) congressen en/of het schrijven van artikelen in (internationale) vaktijdschriften.

Ervan uitgaande dat alle zaken (in eerste aanleg en in hoger beroep) meervoudig worden behandeld, zal de NCC-pool uit een bepaald minimum aantal rechters en raadsheren bestaan. Bij wijze van oriëntatiepunt kan worden gedacht aan een initiële pool van 6 rechters, 3 raadsheren - inclusief de voorzitter(s) - en 1 juridisch medewerker. In aanvulling daarop kan gebruik worden gemaakt van rechter- of raadsheer-plaatsvervangers, die zijn geselecteerd dan wel aangetrokken met het oog op de benodigde specifieke kennis en expertise.

Uitgangspunt is dat de rechters en raadsheren van de NCC, met uitzondering van de voorzitter(s), parttime voor de NCC beschikbaar zijn en dat zij, zolang er nog geen continue instroom van zaken is, ad hoc door de gerechten aan de NCC ter beschikking zullen worden gesteld. Naarmate de NCC een grotere instroom van zaken genereert, zullen de rechters en raadsheren die onderdeel uitmaken van de pool steeds vaker voor de NCC kunnen worden ingezet en zal een vaste bezetting van de NCC ontstaan.

Aan de rechters en raadsheren die deelnemen aan de NCC-pool zal de voorwaarde worden gesteld dat zij niet zullen optreden als arbiter in soortgelijke zaken.

5.3 De ondersteuning

Voor het goed functioneren van de NCC is het van belang dat kan worden beschikt over voldoende juridische ondersteuning (stafjuristen en secretarissen) en administratieve ondersteuning (griffiers, secretaresses). Ook zal de NCC moeten kunnen beschikken over een of meer *editors*.

Voor de juridische ondersteuning van de NCC zal een pool van juridische medewerkers worden samengesteld. Deze juridische medewerkers zullen, evenals de betrokken rechters en raadsheren, beschikken over specialistische kennis ten aanzien van internationale handelsgeschillen (in het bijzonder ondernemingsrecht en verbintenissenrecht). Bovendien zullen zij het Engels zeer goed moeten beheersen.

Voor de administratieve ondersteuning zal moeten worden uitgegaan van ervaren administratieve medewerkers die het Engels goed machtig zijn, zodat zij als 'frontoffice' kunnen fungeren en vragen kunnen beantwoorden. De vraag hoeveel administratieve ondersteuning nodig is om de administratie van een NCC te bemensen, dient nog te worden beantwoord. Dat hangt ook af van de vraag wie bepaalde taken gaat uitvoeren.

5.4 Faciliteiten en ICT voorzieningen

Volgens de verkenning van BCG en de raadpleging van de externe klankbordgroep moet de NCC moderne faciliteiten kunnen bieden en allure uitstralen. De NCC zal over digitale zittingszalen beschikken en voorzieningen hebben voor het opnemen van getuigenverhoren en zittingen, de presentatie van beeldmateriaal op beeldschermen, draadloze internetverbindingen, tele- en videoconferentie en, zodra haalbaar, spraakherkenningssoftware.

Om het digitaal procederen gedurende het programma KEI te faciliteren, zal worden aangesloten bij in de rechtspraak reeds bestaande en beproefde oplossingen als het gaat om de functies website, het digitaal aanbrenge van zaken en het vastleggen van de voortgang van de procedure. Bij het digitaal procederen wordt uitgegaan van toegang tot en *upload* van stukken door Nederlandse advocaten die beschikken over de zogenaamde advocatenpas.

5.5 Inbedding in de rechterlijke organisatie

Er wordt zowel een NCC-eerste aanleg als een NCC-hoger beroep ingericht. Op basis van de te verwachten zaken (vooral zaken op het gebied van het ondernemingsrecht, zie paragraaf 5.1), de aanwezige expertise en de benodigde faciliteiten (modern, met allure, goede voorzieningen en digitaal, zie paragraaf 5.4), is ervoor gekozen om de NCC te vestigen in Amsterdam. De NCC in eerste aanleg wordt een kamer van rechtbank Amsterdam en de NCC in hoger beroep een kamer van gerechtshof Amsterdam. Beide worden ondergebracht op dezelfde locatie, het gerechtshof Amsterdam.

De NCC-kamers zullen worden samengesteld uit rechters en raadsheren van de verschillende rechtbanken respectievelijk gerechtshoven die over de vereiste competenties beschikken (zie paragraaf 5.2).

De voorzitter van de NCC (eerste aanleg) is belast met, zeker in het begin, alle rechterlijke en organisatorische taken die niet toekomen aan de meervoudige combinatie die de zaak behandelt. De meervoudige combinatie is verantwoordelijk voor eindbeslissingen, tussenbeslissingen, incidenten en rolbeslissingen. De voorzitter doet de rest: representatie, personele en organisatorische kwesties (ook: contacten met de gerechten en de Raad, en overleg tussen de leden van de NCC), voorlopige maatregelen (indien de zaak nog niet is toebedeeld aan een combinatie), exequaturverlening en executiegeschillen. De voorzitter is kortom de rechter die steeds beschikbaar is en waar nodig met alle vereiste spoed kan optreden.

De voorzitter in eerste aanleg kan geen bemoeienis - in meer of minder vergaande mate - hebben met de zaken in hoger beroep. Daarom krijgt de appelinstantie een eigen voorzitter met overeenkomstige taken als de voorzitter in eerste aanleg.

5.6 Rechtsingang

Partijen procederen bij de NCC omdat zij daarvoor kiezen. Een zaak kan als een NCC-zaak worden behandeld:

- (i) indien partijen bij voorbaat als het bevoegde forum zijn overeengekomen 'rechtbank Amsterdam NCC', hetzij in de overeenkomst die het onderwerp is van het geschil, hetzij afzonderlijk voorafgaand aan het aanhangig maken van de procedure;
- (ii) indien partijen zulks overeenkomen nadat de procedure al aanhangig is, doch vóór de conclusie van antwoord.

6. HOOGTE GRIFFIERECHTEN

6.1 Bekostiging

Voor de Raad voor de rechtspraak is uitgangspunt dat de bekostiging van de NCC niet ten laste van (de financiële middelen van) de reguliere rechtspraak komt. Partijen moeten er voor kiezen om te procederen bij de NCC en als zij daarvoor kiezen mag van hen worden verwacht dat zij de kosten om een dergelijke procedure te voeren (kunnen) dragen, zeker omdat deze kosten relatief gering zijn in verhouding tot de advocaatkosten. Dit betekent dat de NCC structureel zal worden gefinancierd uit de griffierechten, waarmee zowel de aanloopkosten als de de structurele kosten zullen worden gedekt.

6.2 Kosten per zaak

Om de kosten per zaak te kunnen berekenen, is een schatting van het aantal zaken dat bij de NCC wordt aangebracht als deze tot volle wasdom is gekomen en het zaaksverloop nodig. De verkenning van BCG komt uit op een schatting van 50 tot 100 zaken per jaar in eerste aanleg bij een minimum belang per zaak van € 1 miljoen. Er is dan geen rekening gehouden met zaken tussen alleen buitenlandse partijen. Bij de berekening van de kosten per zaak wordt daarom uitgegaan van 100 zaken per jaar in eerste aanleg, te beginnen met 20 zaken per jaar, welk aantal jaarlijks met 10 zaken zal groeien totdat in negen jaar het aantal van 100 zaken is bereikt. Bij de NCC zal vooralsnog geen minimum belangcriterium worden gehanteerd (zie paragraaf 4.1).

Ten aanzien van het zaaksverloop worden op basis van het oordeel van de externe en interne klankbordgroepen de volgende aannamen gehanteerd:

- van de zaken in eerste aanleg wordt 25 % geschikt na dagvaarding en 25 % na het plaatsvinden van een regiecompartitie, zodat in de helft van de zaken een eindvonnis wordt gewezen;
- van de zaken waarin een eindvonnis is gewezen leidt 50 % tot een hoger beroep;
- alle zaken (in eerste aanleg en in hoger beroep) worden meervoudig beslist;

- de procedure omvat het wisselen van processtukken (eerste aanleg: dagvaarding, conclusie van antwoord, conclusie van repliek en conclusie van dupliek, hoger beroep: memorie van grieven en memorie van antwoord), een regiecomparitie en een pleidooi;
- een gemiddelde instroom van 125 zaken per jaar (100 zaken in eerste aanleg en 25 zaken in hoger beroep).

Op basis van deze uitgangspunten zijn de gemiddelde kosten per zaak voorlopig berekend op € 26.500. Deze kosten bestaan uit de volgende componenten: variabele en vaste salariskosten, aanloopkosten en overige kosten, waaronder kosten in verband met het gebruik van zittingsruimte, kantoorruimte en werplekken.

6.3 Tariefmodel

Hoe de griffierechten zullen worden berekend staat nog niet vast. Er zijn verschillende mogelijkheden.

Vast ongedifferentieerd tarief per zaak

Een mogelijkheid is dat gedurende de opstartfase van de NCC, op basis van de hiervoor in paragraaf 6.2 genoemde voorlopige berekening van de totale kosten per zaak, een vast ongedifferentieerd tarief wordt gehanteerd van (bijvoorbeeld) € 13.250 per partij, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep.

Pay-as-you-go system

Een koppeling tussen het belang van een zaak en de hoogte van het griffierecht lijkt vooralsnog niet gerechtvaardigd. De benodigde arbeidstijd in een zaak is meer afhankelijk van de complexiteit en van het aantal proceshandelingen, dan van het belang van de zaak.

Een *pay-as-you-go system*, waarbij partijen meer betalen naar gelang extra (proces)handelingen worden verricht lijkt vanuit dat oogpunt meer gerechtvaardigd. De meest geschikte vorm hierbij lijkt een tweetraps-tarief (in eerste aanleg en in hoger beroep). Hierbij worden de vaste kosten gedeeld door alle aangebrachte zaken en de variabele kosten toegerekend naar rato van de tijdsbesteding, bijvoorbeeld een laag tarief van 7.500 euro per partij voor zaken die geschikt worden na dagvaarding en vóór of ter gelegenheid van de regiecomparitie in eerste aanleg respectievelijk de comparitie na aanbrengen in hoger beroep en een hoog tarief van 15.000 euro per partij voor alle overige zaken. Een meertraps-tarief behoort ook tot de mogelijkheden. *Hearing of filing fees* worden niet overwogen.

7. KOSTEN EN BATEN

7.1 Maatschappelijke baten

De maatschappelijke baten van een NCC bestaan uit een kwantificeerbaar en een niet-kwantificeerbaar deel. Kwantificeerbare voordelen zijn de lagere transactiekosten voor Nederlandse procespartijen (minder advocatenuren en lagere advocatenkosten ten opzichte van de Angelsaksische procedures), snellere procedures waardoor kapitaal sneller vrij komt en de bijdrage aan de Nederlandse economie van een toename van de omzet van de Nederlandse advocatuur. Niet-kwantificeerbare voordelen zijn onder andere een verbetering van het Nederlandse vestigings- en ondernemingsklimaat en een versterking van de internationale relevantie en aantrekkelijkheid van de Nederlandse rechtspraak. Beide dragen positief bij aan de internationale concurrentiepositie van Nederland.

Lagere transactiekosten

Een procedure bij de NCC zal effectiever, minder omvangrijk en daardoor korter en goedkoper zijn dan de procedures in Angelsaksische rechtssystemen. Bij de raadpleging van medewerkers van de London Commercial Court en de externe klankbordgroep is naar voren gebracht dat de kosten van een Angelsaksische procedure gemiddeld het vijfvoudige bedragen van een Nederlandse procedure. Op basis hiervan wordt ingeschat dat het procederen bij de NCC een besparing op advocaatkosten oplevert van € 35 miljoen per jaar bij 125 zaken. Hierbij is gerekend met een besparing van 600.000 tot 2,4 miljoen euro per partij, afhankelijk van de fase waarin de zaak wordt geschikt dan wel een eindvonnis wordt gewezen.

Verondersteld wordt dat de helft van de zaken die aan de NCC worden voorgelegd zaken zullen betreffen die anders door buitenlandse, voor de helft door Angelsaksische, rechters of arbiters zouden worden beslecht en dat daarbij tenminste 1 Nederlandse partij betrokken is. De kosten (inzet eigen personeel e.d.) die partijen in een Angelsaksische procedure moeten maken ter voorbereiding van de zaak (waaronder de kosten in verband met de 'discovery' fase) blijven buiten beschouwing wegens gebrek aan gegevens.

Minder vertraging bij investeringen en minder onzekerheid

Van deze component kan een conservatieve inschatting worden gemaakt door de lagere 'cost of capital' als gevolg van een kortere doorlooptijd te berekenen over de in geding zijnde bedragen in het betreffende type zaken. Deze analyse is beperkt tot de zaken die door een buitenlandse rechter of arbiter zouden worden beslecht. In Angelsaksische landen ontstaat een lange procedure vooral door de tijdrovende 'discovery' fase, in andere Europese landen en bij arbitrage is de lengte van de procedure vooral de bepalende factor. Indien extreem complexe en weerbarstige procedures buiten beschouwing worden gelaten, dan is ter bepaling van de gedachten een verkorting van de doorlooptijd met gemiddeld een half jaar reëel. De opbrengst daarvan bedraagt voor 100 zaken in eerste aanleg € 9 miljoen per jaar bij een disconteringsvoet van 7 %.

Bijdrage aan de Nederlandse economie

De bij de NCC aangebrachte zaken leiden tot een omzettoename voor de Nederlandse advocatuur van eveneens 35 miljoen euro per jaar bij 125 zaken. Hierbij is gerekend met een omzet van 200.000 euro tot 600.000 euro per zaak, afhankelijk van de fase waarin de zaak wordt geschikt dan wel een eindvonnis wordt gewezen. Deze omzettoename vloeit voort uit de helft van de zaken, aannemende dat de helft van de zaken die bij de NCC zullen worden aangebracht nu door buitenlandse rechters of arbiters worden beslecht. In deze analyse is nog geen rekening gehouden met zaken waarbij uitsluitend buitenlandse partijen zijn betrokken (omzettoename toepasbaar op beide partijen). Ook is geen rekening gehouden met multipliereffecten van de omzetsijging van de advocatuur.

De bijdrage van deze omzettoename aan de Nederlandse economie kan niet zonder meer gelijk gesteld worden aan de berekende 35 miljoen euro. De advocaten die nodig zijn om de omzetsijging te realiseren zullen over het algemeen reeds andere werkzaamheden verrichten en daarmee toegevoegde waarde creëren. Omdat de omzet van de advocatuur als geheel zal toenemen, is een verschuiving van lage naar hoge toegevoegde waarde in de beroepsgroep aannemelijk. Uitgegaan wordt van een bandbreedte van 15 miljoen tot 30 miljoen euro.

Totaal maatschappelijke baten

Uitgaande van 125 zaken per jaar komen de totale maatschappelijke baten uit op een bedrag van 60 tot 75 miljoen euro per jaar. Dit niveau wordt volgens bovenstaande aannames in het tiende jaar bereikt.

7.2 Kosten

Structurele kosten

De structurele kosten bestaan uit een variabel deel (gemiddeld 15.000 euro per zaak) en een vast deel (730.000 euro per jaar). De structurele kosten komen bij een gemiddelde instroom van 125 zaken per jaar (100 zaken in eerste aanleg en 25 zaken in hoger beroep) uit op circa 2,7 miljoen euro en worden in beginsel volledig gedekt door de griffierechten.

Aanloopkosten

De (eenmalige) aanloopkosten bedragen 3,8 miljoen euro en bestaan uit (de kosten van) tijdelijke overcapaciteit (1,9 miljoen euro), een investering in IT-voorzieningen (800.000 euro) en kosten in verband met het goed positioneren - nationaal en internationaal - van de NCC (1,1 miljoen euro). Ook de aanloopkosten worden in beginsel volledig gedekt door de griffierechten. Het geven van bekendheid aan en positioneren van de NCC in binnen- en buitenland vraagt bijzondere aandacht. De rechters van de NCC zullen hierbij een grote rol spelen. Daarnaast is het de bedoeling om gebruik te maken van de

marketingvoorzieningen van de gemeente Amsterdam (Amsterdam Marketing en Amsterdam inbusiness) en van landelijke voorzieningen ter bevordering van de internationale handel.

7.3 Budgettair beslag

Er zal een extra beslag worden gelegd op de beschikbare kaders van de rechtspraak. Gedurende de eerste 10 jaar zal de rechtspraak worden geconfronteerd met aanloopkosten (3,8 miljoen euro) alsmede jaarlijks stijgende structurele kosten doordat er steeds meer zaken door de NCC behandeld zullen worden. Deze additionele structurele kosten zijn geraamd op 0,2 miljoen euro bij 20 zaken in het eerste jaar, oplopend tot 1,1 miljoen euro bij 125 zaken in het tiende jaar (waarbij wordt verondersteld dat de helft van de aangebrachte zaken niet elders in Nederland zou zijn aangebracht). Hier staan extra inkomsten voor het Ministerie van Veiligheid en Justitie tegenover door de griffierechten op deze extra zaken en doordat de griffierechten bij de NCC hoger zijn dan de reguliere griffierechten (dit betreft de zaken die al wel in Nederland zouden zijn aangebracht). Deze toename van de inkomsten is geraamd op 0,5 miljoen euro bij de eerste 20 zaken, oplopend tot 2,8 miljoen euro bij 125 zaken.

7.4 Conclusie kosten-batenanalyse

De maatschappelijke baten van een NCC liggen in de orde van 60 tot 75 miljoen euro per jaar en steken derhalve gunstig af tegen de beperkte kosten die met de oprichting en bedrijfsvoering van een NCC zijn gemoeid. De resultaten van deze kosten-batenanalyse sluiten aan bij het positieve beeld dat uit eerder onderzoek naar de praktische betekenis van bestaande specialistische rechtspraakvoorzieningen naar voren is gekomen.

Projectgroep, interne en externe klankbordgroep en (overige) gesprekspartners

Projectgroep NCC

A.A.E. Dorsman (hof 's-Hertogenbosch), voorzitter projectgroep
D.A. Klok (Raad voor de rechtspraak), secretaris projectgroep
E. Bauw (Raad voor de rechtspraak)
C.M. Derijks (rechtbank Den Haag)
F. van Dijk (Raad voor de rechtspraak)
C.C. Flaes (Raad voor de rechtspraak)
L.S. Frakes (rechtbank Amsterdam)
M. Heemskerk (Raad voor de rechtspraak)
H.J.H. van Meegen (rechtbank Amsterdam)
R. Pinckaers (hof Den Haag)
J.J. Roos (hof Den Haag)
P.A.M. van Schouwenburg-Laan (rechtbank Rotterdam)
P. Scholten (Raad voor de rechtspraak)
P.M. Verbeek (hof Den Haag)

Interne klankbordgroep

Voorzitter Raad voor de rechtspraak
President rechtbank Amsterdam
President rechtbank Den Haag
President rechtbank Noord-Nederland
President rechtbank Rotterdam
President hof Amsterdam
President hof Den Haag
Voorzitter LOVCK, mede namens LOVC-hoven

Externe klankbordgroep

AkzoNobel
Philips
Shell
Unilever
Nederlands Genootschap van Bedrijfsjuristen
Allen & Overy
De Brauw Blackstone Westbroek
VNO-NCW

(Overige) gesprekspartners

VNO-NCW
De Nederlandsche Bank
Philips
Unilever
Shell
AkzoNobel Nederland
Vereniging van Effectenbezitters

Hoge Raad
Ondernemingskamer
Allen & Overy
De Brauw Blackstone Westbroek
Clifford Chance
NautaDutilh
Stibbe
Pels Rijcken
Houthoff Buruma
BarentsKrans
AKD Advocaten en Notarissen
Ministerie van Economische Zaken
Ministerie van Financiën
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Nederlandse Orde van Advocaten
Nederlands Arbitrage Instituut
Nederlands Mediation Instituut
Prime Finance
London Commercial Court
Commercial Court Dublin